

Запорізька гімназія «Контакт» Запорізької міської ради Запорізької області

ТЕМАТИЧНА НОМІНАЦІЯ

Застосування сучасних засобів навчання, технологій і проєктів для
вдосконалення освітнього процесу

ТЕМА КОНКУРСНОЇ РОБОТИ

Читацький марафон як мотиваційна педагогічна технологія у формі освітнього
проєкту для учнів початкових класів

АВТОРИ КОНКУРСНОЇ РОБОТИ:

Готовкіна Галина Іванівна, учитель початкових класів, вища категорія,
педагогічне звання «учитель-методист»

Кищик Ольга Євгенівна, учитель початкових класів, вища категорія

Запоріжжя
2026

ЗМІСТ

I.	Актуальність і перспективність	3
II.	Теоретичні основи	3
III.	Новизна у педагогічній практиці. Інноваційний потенціал роботи.	5
IV.	Технологія реалізації досвіду	7
V.	Результативність	13
VI.	Висновки	16
VII.	Список використаних джерел	18
VIII.	Додатки	19

I. АКТУАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ

Нові завдання реформування освіти, що визначені концепцією Нової української школи, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», низкою нормативних документів, спрямовані на розвиток національної освітньої галузі, що має відповідати викликам часу й потребам особистості, що здатна реалізувати себе в суспільстві, яке постійно змінюється, адже розвиток людини визначає розвиток суспільства.

У наш час багато говорять про кризу читання. Сучасний молодший школяр читає менше, ніж типовий представник попереднього покоління учнів. Одна з об'єктивних причин цього явища – стрімкий розвиток мас-медійної культури. Комп'ютерні ігри, інтернет, телебачення відволікають дітей від книг. І особливості нової мас-медійної культури зумовлюють нову компетенцію – оволодіння засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

На відміну від письмової компетенції, формування якої в школі вже у деяких країнах є дискусійним питанням, актуальність читацької компетентності на близьке майбутнє поки що під сумніви не підпадає.

Читацька компетентність є критично важливою складовою сучасної освіти, особливо у початковій школі, і має великий вплив на загальний розвиток дитини.

Дані PISA показують, що результати учнів у читанні впливають на їхню здатність до успішного навчання в інших дисциплінах, таких як математика та природничі науки, що підкреслює важливість розвитку читацьких навичок у початковій школі. [1]

Про актуальність обраної теми роботи переконливо свідчать результати сучасних досліджень. Таким чином, результати досліджень PISA вказують на значущість читацької компетентності у формуванні загальної академічної успішності та необхідність цілеспрямованої роботи над її розвитком саме з ранніх років навчання. [1]

Метою роботи є висвітлити практичний досвід учителів початкових класів Запорізької гімназії «Контакт» Запорізької міської ради Запорізької області щодо формування читацької компетентності у дітей молодшого шкільного віку в умовах організації освітнього процесу в очній формі зі змішаним режимом навчання та з використанням технологій дистанційного навчання. Розглянемо ефективні цифрові та інтерактивні засоби навчання, спрямовані на заохочення дітей до читання та розвиток у здобувачів освіти читацьких навичок.

II. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

Аналіз сучасної психолого-педагогічної літератури останніх десятиліть показує, що термін «читацька компетентність» не знаходить змістовно однозначного визначення. Існують різні підходи до розуміння цієї категорії, водночас більшість дослідників підкреслюють у її змісті особистісне і діяльнісне спрямування, а також компонентну структуру.

Науковці (Я. Андреева, А. Вітченко, О. Ісаєва, В. Мартиненко, О. Савченко, Е. Соломка, Г. Токмань, Н. Чепелева, О. Шкловська, В. Шуляр, А. Фасоля, Т. Яценко та інші) визначають читацьку компетентність як інтегровану особистісну якість, що формується й розвивається у системі різних шкільних навчальних предметів і вдосконалюється протягом життя. Тому вважаємо, що читацьку компетентність доцільно диференціювати як ключову для різних освітніх галузей та як предметну для мовно-літературної освітньої галузі. [3]

Читацька компетентність – здатність особи широко розуміти текст як частину повсякденного життя й навчальної діяльності, шукати нову інформацію, відтворювати та використовувати її, інтерпретувати зміст і формулювати умовиводи, осмислювати й оцінювати зміст і форму тексту тощо. [1]

Чинна нормативно-правова база у галузі освіти, зокрема, Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87, Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22, Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.03.2023 № 190-р регламентує обов'язковість і значимість формування читацької компетентності у здобувачів освіти.

З 2018 року педагоги початкової школи працюють за Державним стандартом початкової освіти, що відповідає світовим тенденціям розвитку освіти. Відповідно до чинного Державного стандарту початкової освіти вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. До ключових компетентностей належить і вільне володіння державною мовою, що передбачає любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях. Також, спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням. Саме через вивчення української мови і літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин формується комунікативна, читацька й інші ключові компетентності. [2]

На сучасному етапі розвитку суспільства актуальність проблеми читання зростає, оскільки читання є основою щоденної діяльності кожної людини, зокрема інформаційної, освітньої, пізнавальної, професійної.

На сьогодні читання для задоволення і розвитку, як життєва практика, втрачає свою популярність в Україні, поступаючись споживанню «швидкої» інформації з соціальних мереж, доступному відеоконтенту і телебаченню. [4]

Існують різні причини такої проблеми:

1) посилення впливу засобів масової інформації – читання книг замінюється проведенням часу з цифровими пристроями;

2) різка зміна суспільного життя таким чином, що число неблагополучних сімей, де батьки мало зацікавлені вихованням дитини, зростає;

3) зміна позиції дорослого до спільної читацької діяльності з дітьми, які приходять до першого класу (різко скорочується читання дорослої людини дитині, тим самим порушується систематичне і повноцінне спілкування з різноманітними книгами в перші роки навчання);

4) відсутність системи цілеспрямованого формування читацької діяльності школярів.

Таким чином, питання формування читацької компетентності школярів є досить актуальним. Особливу увагу вирішенню даної проблеми має бути приділено в початковій школі, так як вона є основою розвитку стійкого інтересу до книги, до читання. [5]

III. НОВИЗНА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ. ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОБОТИ.

Формат читацького марафону відображає сучасні тенденції у технологіях, освітніх методах і соціальних потребах дітей. Цифрова платформа дозволяє створити віртуальний освітній простір для заходів марафону. Завдяки можливим інтерактивним елементам віртуальний читацький марафон для дітей – це більш привабливий і динамічний спосіб активної участі в освітньому процесі, який дозволяє залучити широку аудиторію дітей – учнів, що перебувають в Україні та за кордоном.

Використання віртуальної дошки Padlet для організації читацьких марафонів є інноваційним підходом у педагогічній практиці. Цей підхід дозволяє ефективно інтегрувати технології в освітній процес, залучати учнів до активного й інтерактивного читання. Новизною використання є можливість інтерактивної взаємодії. Padlet дозволяє створювати візуально привабливе середовище та інтерактивний контент: можливість додавати мультимедійні файли, що робить участь у марафоні для дітей більш цікавою. Великою перевагою є спільна робота, це і колективне обговорення, виконання завдання, можливість для самооцінювання та взаємооцінювання. Завдяки віртуальній дошці є можливість персоналізувати навчання: учні працюють індивідуально над спільним завданням, отримують постійний зв'язок від учителя у вигляді вподобайок, коментарів, рекомендацій. Упровадження цифрового інструменту Padlet для читацьких марафонів у педагогічну практику дозволяє зробити навчання більш інтерактивним, персоналізованим і захоплюючим для здобувачів освіти, сприяє розвитку їхніх читацьких навичок та інтересу до книжок.

Інноваційний потенціал представленого педагогічного досвіду є надзвичайно актуальним у реаліях сьогодення, адже марафон може успішно реалізовуватися в умовах онлайн-навчання, очної роботи та змішаного освітнього формату. Педагогічний досвід учителів початкової школи Запорізької гімназії «Контакт» Запорізької міської ради Запорізької області полягає у нових конструктивних поєднаннях відомих ідей, методик, технологій, поєднання деяких сфер педагогічної діяльності.

Педагогічний досвід у формуванні читацької компетентності є значним і може вплинути на покращення навичок читання та розуміння тексту здобувачами освіти, створює умови для розвитку соціальних навичок і навичок критичного мислення. Впровадження різних інноваційних підходів у педагогічний досвід може значно підвищити ефективність формування читацької компетентності, зробити навчання більш цікавим і мотивуючим для учнів, а також підготувати їх до успішного використання навичок читання у подальшому житті.

Провідна педагогічна ідея полягає у створенні умов для розвитку у здобувачів освіти здатності розуміти, інтерпретувати, аналізувати й оцінювати тексти за допомогою цифрових інструментів та віртуального освітнього простору; використовувати зміст прочитаного у життєвих ситуаціях.

Метою є виявлення і проектування оптимальних психолого-педагогічних умов, що сприяють формуванню основ читацької компетентності молодших школярів.

Завдання:

- створення читацького онлайн-простору;
- виховання в учнів й учениць позитивного емоційно-ціннісного ставлення до читання та дитячої книжки;
- розвиток мислення, уяви, пізнавальних і літературно-творчих здібностей здобувачів освіти;
- формування прийомів самостійної роботи з дитячою книжкою.

Тривалість роботи над темою – 2023-2025 роки.

Етапи реалізації досвіду роботи

Етапи	Термін	Зміст роботи
I етап – діагностичний	вересень - жовтень 2023	Діагностичне вимірювання сформованості читацької компетентності. Аналіз результатів.
	листопад - грудень	Визначення навчальних втрат та шляхів подолання.
II етап – апробаційно - впроваджувальний	лютий- березень 2024	Проведення марафону з читання. Обговорення попередніх результатів на засіданні педагогічної ради.

	Квітень 2024	Аналіз результативності використаної форми роботи – читацького марафону Залучення дітей до сучасного бібліотечного простору м. Запоріжжя
III етап – узагальнюючий	Травень 2024	Діагностичне вимірювання сформованості читацької компетентності. Визначення навчальних втрат та шлях подолання у 2024/2025 навчальному році. Вироблення рекомендацій щодо впровадження марафонів з читання в освітній процес.
IV етап – масштабування досвіду	2024/2025 н. р.	Упровадження читацьких марафонів у практику закладу освіти. Поширення успішного педагогічного досвіду серед педагогічної спільноти.

IV. ТЕХНОЛОГІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСВІДУ

Так як здобувачі початкової освіти загалом демонструють недостатню сформованість деяких складників читацької компетентності. То головна мета проєкту «Читацький марафон» – це формування читацької компетентності за всіма складниками та заохочення до регулярного читання.

Проєкт «Читацький марафон» проводиться упродовж двох навчальних років у Запорізькій гімназії «Контакт» Запорізької міської ради Запорізької області. Поштовхом для реалізації читацького марафону стала проблема освітніх втрат у читанні в учнів початкових класів, що загострилася внаслідок тривалого дистанційного навчання, соціальних викликів та зниження читацької мотивації. Суть проєкту полягає в організації тривалої, але структурованої читацької діяльності, під час якої учні щотижнево читають тексти відповідно до вікових можливостей та фіксують власні результати.

Робота над упровадженням читацького марафону була ретельною і тривала декілька тижнів. Спочатку визначили мету, завдання й орієнтовні очікувані результати. Наступним етапом підготовки до реалізації марафону було планування його тривалості та створення календаря подій. Також, на етапі підготовки учителями початкових класів здійснювався ретельний добір завдань, до уваги брались очікувані результати освітньої програми за мовно-літературною галуззю початкової освіти і завдання реалізації Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» та затвердження операційного плану її реалізації на 2023-2025 роки.

Наступним кроком була розробка правил і критеріїв участі у читацькому марафоні, а також мотиваційні заходи з дітьми та їхніми батьками. Ефективна реалізація задумів педагогів можлива тільки за умови тісної співпраці з батьківством. Тому окрему увагу в процесі підготовки й реалізації читацького марафону було приділено залученості батьків як активних учасників освітнього процесу:

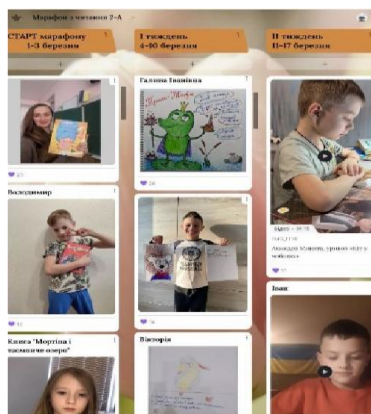
- батьки виступали партнерами в організації читацької діяльності дітей;
- сприяли формуванню позитивної мотивації до читання, створенню сприятливого читацького середовища в сім'ї;
- підтримували регулярність виконання завдань марафону;
- забезпечували технічний та організаційний супровід участі дітей у марафоні.

Важливо зазначити, що від батьків або осіб, що їх замінюють, були отримані письмові дозволи на публікацію і розповсюдження фото- та відеоматеріалів, а також погоджено надання доступу до віртуального простору марафону на Padlet-дошці.

Розробниками проєкту «Читацький марафон» є Галина Готовкіна та Ольга Кищик, учителі початкових класів Запорізької гімназії «Контакт» Запорізької міської ради Запорізької області. Реалізація читацького марафону розпочалася у 2А і 3А класах у 2023/2024 навчальному році. Водночас слід зауважити, що марафон уже масштабувався й реалізувався протягом 2024/2025 року і в інших класах початкової школи. Тривалість марафону з читання – 5 тижнів, завдання викладалися поступово, щотижня. Протягом марафону ми помітили, що такий підхід мотивував учнів і учениць до вдумливого виконання завдань. Кожна і кожен мали змогу поступово, у своєму темпі, їх виконувати та з цікавістю очікували відкриття нового.

Для створення віртуального освітнього простору було обрано цифровий інструмент Padlet. Критеріями для вибору стали зручність у використанні, можливість організації спільної роботи та зберігання контенту. Цифровий інструмент надав змогу викладати завдання поступово й створити доступні розділи для дітей. Для учнів і учениць було проведено ознайомлення з функціями Padlet, оскільки без розуміння інструменту дітям було б важко орієнтуватися. Ергономічність інструменту у використанні дала змогу дітям легко й самостійно завантажувати виконані завдання.

Пропонуємо ознайомитися з віртуальним освітнім простором читацьких марафонів, упроваджених у 2024-2025 роках: 2А клас 2023/2024 ([додаток 1](#)), 3А клас 2023/2024 ([додаток 2](#)), 3 клас 2024/2025 ([додаток 3](#)), 4А клас 2023/2024 ([додаток 4](#)).

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

Такого роду віртуальна спільнота дала змогу для формування культури читання, взаємооцінювання, дозволила організувати віртуальний простір спілкування. Контент, який накопичувався у цьому просторі, дав можливість подальшого обговорення його змісту на уроках позакласного читання. Діти мали можливість ділитись досвідом прочитаного та формувати читацькі смаки.

Проект «Читацький марафон» реалізується у п'ять етапів, кожен із яких триває один тиждень. Слід зауважити, що педагоги також долучилися до участі у марафоні з читання і власним прикладом мотивували учнів. На кожному з етапів діти отримували завдання.

I тиждень – старт проєкту «Читацький марафон».

Тема: Світ цікавих книжок.

Перший крок – вибір книжки для читання під назвою «Світ цікавих книжок».

З метою кращої мотивації дітей до читання вчителі надали можливість обрати дітям книгу за їхнім бажанням, тобто було забезпечено вільний вибір книжки без примусу. Більшість дітей обирали сучасні дитячі книги. Також були діти, які познайомилися з бібліотекою і обрали книжку саме там.

Зміст завдання полягав у тому, щоб обрати книжку, сфотографувати її та завантажити світлинку на Padlet-дошку. Очікуваним результатом виконання цього завдання здобувачами освіти відповідно до вимог освітньої програми було: ознайомлення з новою дитячою книжкою шляхом розглядання її структурних елементів; обрання і читання відповідної книжки; пояснення власного вибору ([додаток 5](#)).

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

II тиждень проєкту «Читацький марафон» – усвідомлене читання (додаток 6).

Тема: Герой моєї книги.

Основою для накопичення учнями особистого досвіду творчого сприйняття художніх творів є використання прийому усного словесного малювання. У ході словесного малювання діти відтворюють прочитане, фантазують і уявляють за словами різні картини й образи. Без труднощів учні не тільки називають тему будь-якого епізоду або ситуації, а й представляють деталі зображуваного: колір, форму, звуки і обставини.

Завдання полягало в тому, щоб намалювати улюбленого героя та пофантазувати: яке у нього хоббі, який улюблений урок, яка улюблена іграшка, яка найзаповітніша мрія героя і відобразити це у малюнку з обов'язковим указанням імені героя. Очікуваними результатами передбачали, що діти сформулюють вміння визначати, правильно називати персонажів художнього твору, виділяти серед них головного, пояснювати вчинки персонажів у творі, висловлювати щодо них найпростіші оцінні судження й обґрунтовувати свої висновки; перетворювати вербальну інформацію із суцільного тексту у візуальну. При виконанні цього завдання надали можливість розвивати уяву та фантазувати. Дитячі роботи були оригінальними, всі діти визначили улюбленого героя. Цікаво було спостерігати, що творчі роботи учнів наче доповнювали загальний задум автора.

III тиждень проєкту «Читацький марафон» – повноцінне читання (додаток 7).

Тема: Мистецтво читання.

Так як повноцінна навичка читання має чотири якісні характеристики: правильність, виразність, усвідомленість і швидкість, то і завдання підбиралося відповідно до формування цієї навички. Для виконання завдання необхідно було навчитися виразно читати уривок з книжки та записати відео тривалістю приблизно 1 хвилину. Деякі діти вразили своїм читанням, настільки це було виразно, емоційно. При аналізі результатів виконання цього завдання педагоги відмітили, що була частка дітей, які обирали собі комфортне місце для читання. Це дозволило подолати труднощі з концентрацією уваги під час читання. Тому вибір комфортного місця для читання став однією з порад для дітей під час участі у марафоні. Метою даного завдання було вдосконалення навички усвідомленого й виразного читання у здобувачів освіти.

Учасники марафону продемонстрували творчий підхід до виконання завдання III тижня. Особливо цінною стала різноманітність форм презентації:

- учні залучали до процесу членів родини;
- читали для молодших братів, сестер та дорослих у своїй родині;
- читали для домашніх улюбленців;
- читали для подруги/друга.

Окремої уваги заслуговують перевтілення в образи літературних героїв, що додало марафону театральної атмосфери.

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

IV тиждень проєкту «Читацький марафон» – розуміння прочитаного (додаток 8).

Тема: Хто багато читає, той багато знає.

Велика увага на уроках має приділятися словниковій роботі, особливо при читанні складних текстів. Тому педагоги не оминули і цей напрям роботи. Необхідно було сформулювати «Скарбничку» з 5 незнайомих слів, які зустрілись під час читання і пояснити їх значення. Гаслом до виконання цього завдання було «Звертай увагу! Тлумач їх!». На цьому етапі читацького марафону педагоги розширили знання дітей про словники, зокрема познайомили з

онлайн-словниками, які діти могли використати для тлумачення слів під час виконання завдання.

Мета: навчити працювати з незнайомими словами, тлумачити їх пряме та переносне значення, ввести їх в активний словник дітей, а також підкреслити милозвучність української мови. Діти тлумачили такі слова, як: ООН, аббревіатура, цмулити, гультяй, оберемок, ентузіазм, корчма, фут, жаровня тощо.

Створення «скарбнички слів» проходило через поєднання мовленнєвої та образотворчої діяльності: учні не тільки добирали слова, а й давали їм візуальну форму, розміщуючи слова у символічному образі. Такий підхід активізував асоціативне мислення, розвивав креативність і сприяв глибшому засвоєнню лексичних одиниць.

V етап проєкту «Читацький марафон» – власне ставлення ([додаток 9](#)).

Тема: Сторінка вражень.

У 2023/2024 навчальному році на цьому етапі проєкту необхідно було розрекламувати книгу так, щоб її захотіли прочитати інші. Для учнів другого класу було запропоновано зробити це у формі усного висловлювання і записати відео, а для учнів третього класу запропонували написати відгук про книгу. Мета завдання полягала у формуванні вміння розуміти фактичний зміст прочитаного тексту, перераховувати цікаві факти, важливі ідеї книги, вибірково передавати зміст прочитаного, розповідати про свої загальні враження і почуття від прочитаного. Дитячі відгуки про прочитані книги були обґрунтовані відповідно до змісту прочитаного, діти із захопленням рекомендували книжки до прочитання своїм однокласникам.

У 2024/2025 навчальному році на V етапі учням та ученицям було запропоновано завдання «Інтерв'ю» ([додаток 10](#)). Необхідно було скласти три цікавих запитання до автора/авторки книги. В основу завдань педагога заклали розвиток комплексу ключових компетентностей, передбачених сучасними освітніми стандартами:

- читацька компетентність: виявляє здатність учня глибоко розуміти зміст, розрізняти головну та другорядну інформацію, а також аналізувати підтекст і авторську позицію;

- критичне мислення: розкриває вміння ставити під сумнів отриману інформацію, шукати причинно-наслідкові зв'язки та формулювати запитання, що виходять за межі фактичного змісту (запитання «чому?», «якщо?»);

- спілкування державною мовою: тренує вміння чітко, грамотно та лаконічно формулювати думку, дотримуючись етикету запитання та граматичних норм;

- комунікативна компетентність: демонструє здатність учня до діалогу (навіть уявного), де він виступає як активний учасник літературного процесу, а не просто пасивний споживач тексту;

- вміння вчитися впродовж життя: показує рівень допитливості та здатність самостійно визначати прогалини у власних знаннях, які хочеться заповнити через відповіді автора;

- емоційний інтелект: через запитання про мотивацію героїв або почуття автора розкривається здатність до емпатії та розуміння емоційного фону твору.

VI етап проєкту «Читацький марафон» – відзначення і заохочення ([додаток 11](#)).

Символічним завершенням заключного етапу стали зустрічі в сучасних бібліотеках нашого міста. Під час цих заходів педагоги надають відгуки про участь дітей у читацькому марафоні, а здобувачі освіти знайомляться з бібліотечним простором і мають змогу записатися до бібліотеки. У межах таких зустрічей учні й учениці отримують від закладу освіти дипломи про участь у марафоні з читання. Діти, які перебувають за кордоном і долучилися до марафону, отримують свої винагороди в електронному форматі.

Дорогі діти! Я в захваті від нашої роботи! Ви неймовірні, круті, допитливі. І книжки, які ви читали, – дивовижні, цікаві, повчальні... Я знаю, що ви чекали нагородження. Кожний із вас отримає дипломи, які будуть вам нагадувати про наш марафон, але ж справжня нагорода – це і є сама КНИГА. Книги нас розважають і захоплюють, заставляють мислити і збагачують новими знаннями, змушують співпереживати і відкривають перед нами нові фантастичні світи. Дитяча книга – це наше перше знайомство з нескінченим світом літератури, яке триватиме все життя.

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

Марафон з читання дозволяє упровадити нову форму роботи з дітьми в освітній процес і показує позитивні зрушення у формуванні читацької компетентності. Така форма роботи дозволяє запровадити систему публічної підтримки активних учасників читацького руху серед дітей нашої гімназії та забезпечити інтерактивізацію процесу читання.

V. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ

Технічний складник читання ґрунтується на взаємодії зорового сприймання з фонетико-фонематичним сприйманням і охоплює якісні компоненти, які є важливими у процесі формування повноцінної навички читання: спосіб читання, правильність, темп читання і виразність. Кожний компонент і їх сукупність підпорядковуються смисловій складовій читання. Тобто повноцінним вважається тільки таке читання, коли читачем досягається розуміння прочитаного. Якщо механізм читання склався, то розуміння відбувається одночасно зі сприйняттям того, що учень читає, на основі синтезу знайомих елементів. [8]

Під час діагностики вимірюванню підлягали усі компоненти навички читання вголос. Хочемо зазначити, що повноцінні і достовірні дані про стан навички читання дитини можна одержати, використовуючи індивідуальний підхід. Такий підхід до діагностування сформованості навичок читання вголос дозволяє оцінити власний прогрес дитини, обговорити результати з батьками,

надати рекомендації щодо подальшого розвитку навичок читання. Індивідуалізований підхід до діагностики очікуваних результатів навчання зі змістовних ліній «Читаємо» у I циклі початкової освіти та змістовної лінії «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного» у II циклі початкової освіти допомагає створити комфортні умови для розвитку читацьких компетентностей дитини, враховуючи її індивідуальні потреби й особливості.

На етапі діагностування було виявлено певні труднощі у засвоєнні молодшими школярами програмового змісту. Так, в учнів були помітні втрати в сформованості технічної складової читання, а саме:

- невироблений правильний спосіб читання;
- численні помилки під час читання, що впливають на усвідомлення змісту прочитаного;
- недотримання пауз між реченнями, а також ритмічних пауз, обумовлених розділовими знаками і змістом тексту;
- брак користування під час читання мовленнєвих засобів виразності;
- недостатній темп читання, що негативно впливає на процес розуміння тексту й успішність навчання з усіх предметів.

З огляду на виявлені проблеми в учнів із сформованістю навички читання особливу увагу педагоги зосередили на формуванні таких компонентів читання, як спосіб, правильність, розуміння та темп, що своєю чергою зумовлюють втрати смислової сторони цієї навички.

Щоб виміряти втрати технічного складника читання і допомогти учням їх компенсувати, використовуємо дієві інструменти для діагностування та коригування. Вивчення стану сформованості навички читання відбувалося у процесі читання учнем/ученицею спеціально дібраного тексту вчителем. При відборі діагностувального інструментарію – тексту для читання, наші педагоги керувались наступними вимогами: доступність за змістом і лексико-граматичним матеріалом, наявність простих синтаксичних структур; урахування інтересів і вікових особливостей молодших школярів; наявність виховної/освітньої цінності; відповідність певному обсягу; відповідність розміру і типу шрифту, відстані між рядками, кольору букв нормативним вимогам до друкованої продукції для дітей молодшого шкільного віку; наявність яскраво вираженого сюжету; повинен бути незнайомим учням; бути розміщеним на одній сторінці та не містити ілюстрації ([додаток 12](#)). Вивчення способу читання було визначено через констатацію того, який спосіб переважає в читанні. Учні у звичайному темпі читали текст 1-2 хвилини, протягом читання вчителями фіксувався спосіб читання, який переважав. Результати діагностики показали позитивні зміни у порівнянні з попередніми результатами. Як бачимо, наприкінці 2023/2024 навчального року немає дітей, які б читали відривно по складах у 2 та 3 класах, плавний складовий спосіб читання залишився у 10% здобувачів освіти другого класу, збільшилась частка учнів, які читають плавно складовим способом з цілісним прочитуванням слів і читають цілими словами й групами слів у другому та третьому класах (діаграма 1, діаграма 2).

Діаграма 1

Діаграма 2

Також, відповідно до очікуваних результатів навчання було продіагностовано правильність, темп читання і виразність. За всіма показниками маємо позитивну динаміку у здобувачів освіти. Діти почали читати з меншою кількістю помилок – резервом формування правильності читання залишається читання з дотриманням норм наголошування (додаток 13). Повільний темп читання – це тривожний сигнал для вчителя. Низький темп читання негативно впливає на процес розуміння прочитаного. За темпу читання, нижчому ніж 50 слів за хвилину, дитина здатна лише фрагментарно засвоїти фактичний зміст твору. Тому при діагностиці вимірювався і темп читання. Для визначення норми темпу читання педагоги користувалися орієнтовними показниками, запропонованими в методичних рекомендаціях, які підготовлені співробітниками відділу початкової освіти імені О. Я. Савченко

Інституту педагогіки НАПН України, щодо діагностики та механізмів подолання втрат у засвоєнні учнями 1–4 класів програмового змісту з української мови та читання, математики, інтегрованого курсу «Я досліджую світ», заподіяних пандеміями COVID–19 та воєнним станом у країні [8].

Результати діагностування свідчать про покращення темпу читання ([додаток 14](#)).

Під час вимірювання досягнень результатів навчання учнів педагоги приділили увагу вивченню якісних характеристик розуміння текстів різних видів, що передбачає виокремлення таких рівнів їх засвоєння: фрагментарний, відтворювальний рівень, аналітичний, творчо-рефлексивний ([додаток 15](#)).

Підсумовуючи результати, отримані під час діагностичного вимірювання, слід зазначити, що маємо загальну позитивну тенденцію до більш якісних результатів формування читацької компетентності у дітей початкових класів. Припускаємо, що одним з чинників позитивних змін є проведення марафону з читання, до якого долучалися 100% здобувачів освіти (у тому числі діти, які перебувають за кордоном) під наставництвом учителів початкових класів Галини Готовкіної і Ольги Кищик. Результативність упровадження такої форми роботи з формування читацької компетентності полягає, зокрема, у частці дітей зазначених класів, які ознайомилися із сучасним бібліотечним простором м. Запоріжжя ([додаток 16](#)). Позитивним результатом вважаємо інтерес дітей до вивчення читацьких трендів у віковій категорії дітей молодшого шкільного віку. Як показав марафон, діти долучилися до читання саме сучасної дитячої літератури. Створений віртуальний читацький простір допоміг об'єднати дітей для спільної роботи і досягти якісних результатів.

Педагоги зазначають, що проєкт «Читацький марафон» став каталізатором до створення авторської книги деякими учнями. Марафон став переходом від споживання контенту до його генерації, що відповідає концепції життєтворчості. Написання авторської книги варто розглядати як найвищий ступінь прояву читацької та мовленнєвої компетентності:

- креативна компетентність: здатність створювати оригінальний продукт;
- літературна компетентність: практичне застосування знань про будову тексту та художні засоби;
- інформаційно-цифрова: використання онлайн-сервісів для оформлення та верстки (Canva, Word, Microsoft PowerPoint та інші).

Для ілюстрації пропонуємо переглянути творчу роботу учня четвертого класу, що додається ([додаток 17](#)).

VI. ВИСНОВКИ

Проєкт «Читацький марафон» для дітей молодшого шкільного віку може бути ефективним інструментом залучення до читання та розвитку навичок читання.

Переваги читацького марафону:

1) покращення навичок читання, саме регулярна практика читання допомагає дітям збільшити швидкість темпу читання, розуміння тексту, розширити словниковий запас;

2) підвищення мотивації у дітей до читання, змагальний елемент і нагороди за досягнення стимулюють дітей до читання;

3) формування у дітей підвищеного рівня концентрації й уваги завдяки довготривалому читанню, діти зосереджені тривалий час на одному завданні;

4) розвиток критичного мислення та уяви: діти читають різні жанри літератури різних авторів, що сприяє розвитку творчих здібностей;

5) покращення академічних результатів з інших навчальних предметів початкової школи.

Читацький марафон став джерелом натхнення для учнів. Деякі діти у співпраці з батьками створили авторські книги. Вони самостійно добирали тему і назву, складали тексти, виконували ілюстрації, презентували роботи однокласникам. Це свідчить про формування творчого мислення, уяви й зростання інтересу до читання як до джерела ідей для самовираження, позитивного ставлення до книги.

Проект «Читацький марафон», за умови якісної організації, зацікавленості педагога у результативності, підтримці з боку дорослих і створенні сприятливої атмосфери, здатний підвищити мотивацію до читання та покращити загальні результати навчання здобувачів освіти.

Матеріали нашої роботи можуть бути рекомендовані для впровадження в освітній процес закладів освіти.

VII. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Український центр оцінювання якості освіти. Рекомендації щодо формування читацької компетентності учнів на рівні початкової освіти. Режим доступу: <https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2022/10/chyt-gram-24-10-22.pdf>
2. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87
3. Яценко Т. О. ЧИТАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧНІВ ЯК КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ// Вісник Луганського національного університету імені Т. Шевченка: зб. наук. пр. Старобільськ, 2019. Вип. 3 (326). Педагогічні науки. С. 183-190.
4. Стратегія розвитку читання на період до 2023 року «Читання як життєва стратегія», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2023 року №190-р.
5. Теорія формування читацької самостійності молодших школярів <http://um.co.ua/4/4-14/4-147272.html>
6. Савченко О. Я. Літературне читання: інтерактивні методи і прийоми // Початкова школа. 2017. № 4. С. 34–39.
Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/84274016.pdf> .
7. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я., затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22
8. Діагностика та механізми подолання втрат у навчанні молодших школярів. Методичні рекомендації [Електронне видання]/ кол. автор. ; за загальною редакцією О.М. Топузова ; укл. О. В. Онопрієнко - Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. 146 с.

VIII. ДОДАТКИ

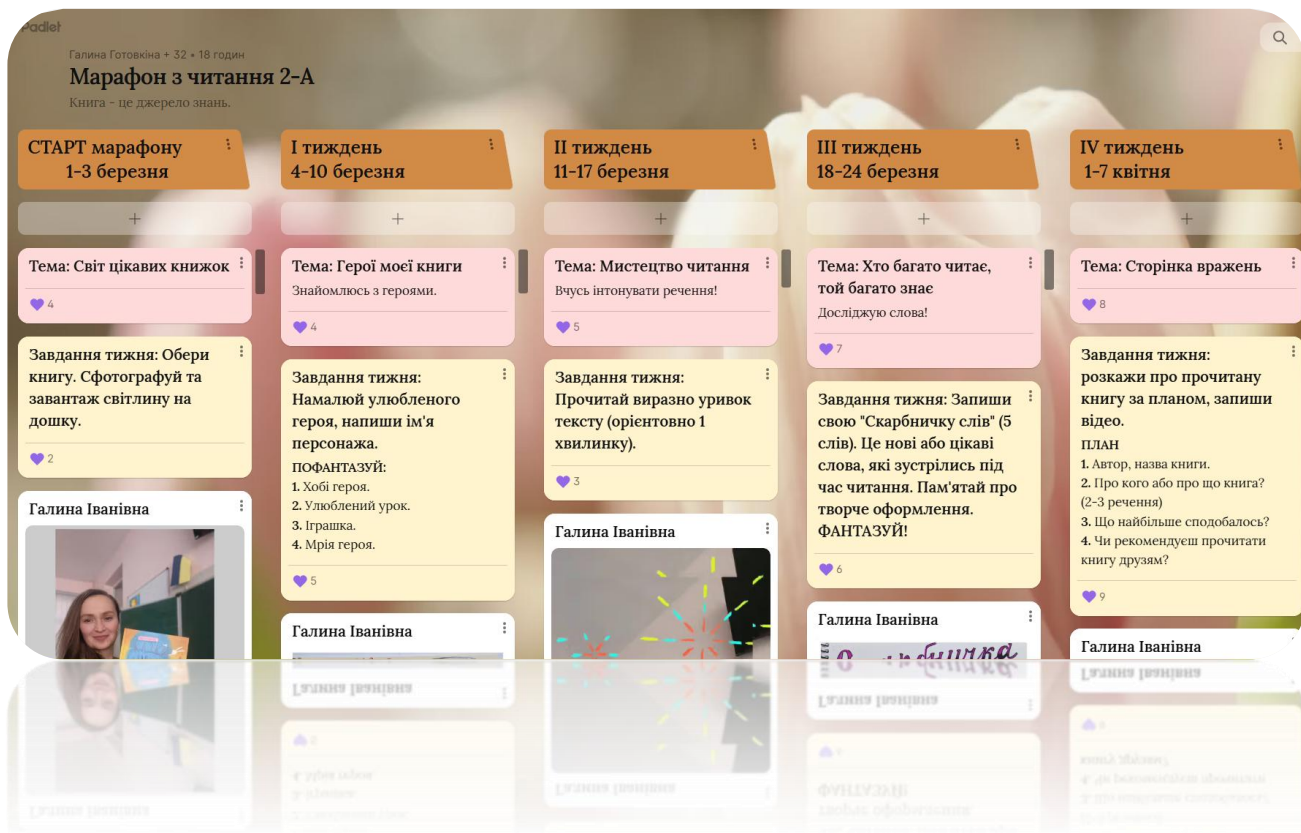
- Додаток 1 Віртуальний простір марафону з читання 2А класу 2023/2024 н. р. <https://surl.lu/dbqoyk>
- Додаток 2 Віртуальний простір марафону з читання 3А класу 2023/2024 н. р. <https://surl.li/htotua>
- Додаток 3 Віртуальний простір марафону з читання 3 класу 2024/2025 н. р. <https://surl.li/nnwfgw>
- Додаток 4 Віртуальний простір марафону з читання 4А класу 2024/2025 н. р. <https://surl.li/dcohnq>
- Додаток 5 Старт марафону «Світ цікавих книжок» <https://surl.li/gafnzg>
- Додаток 6 Усвідомлене читання. Тема: «Герої моєї книги» <https://surl.li/omtwob>
- Додаток 7 Повноцінне читання. Тема: «Мистецтво читання» <https://surl.li/qrrvzn>
- Додаток 8 Розуміння прочитаного. Тема: «Хто багато читає, той багато знає» <https://surl.li/njuupv>
- Додаток 9 Власне ставлення. Тема: «Сторінка вражень» <https://surl.lt/gheiej>
- Додаток 10 Аналіз змісту. Тема: «Інтерв'ю» <https://surl.li/lkkjkv>
- Додаток 11 Заключний етап – підведення підсумків, нагородження. <https://surl.li/jkdevx>
- Додаток 12 Інструментарій, використаний під час діагностування результатів навчання здобувачів освіти <https://surl.li/dnundp>
- Додаток 13 Результати діагностування правильності читання <https://surl.lt/sqvbkw>
- Додаток 14 Результати діагностування темпу читання <https://surl.li/uyualc>

Додаток 15 Результати вимірювання досягнень <https://surl.lt/rvjhex>
результатів навчання учнів якісних
характеристик розуміння текстів різних
видів

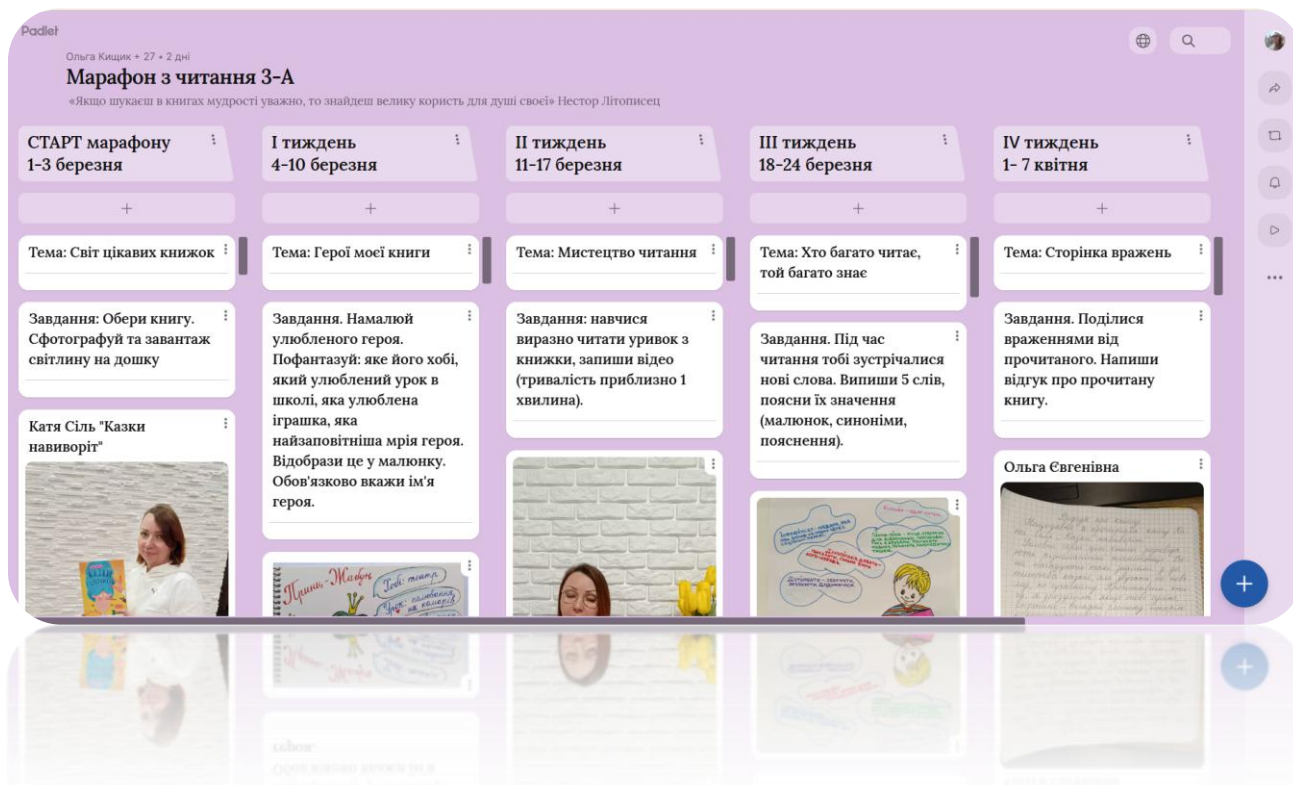
Додаток 16 Відвідування бібліотеки <https://surl.lu/ahkckp>

Додаток 17 Презентація авторської книги <https://surl.li/llovvj>

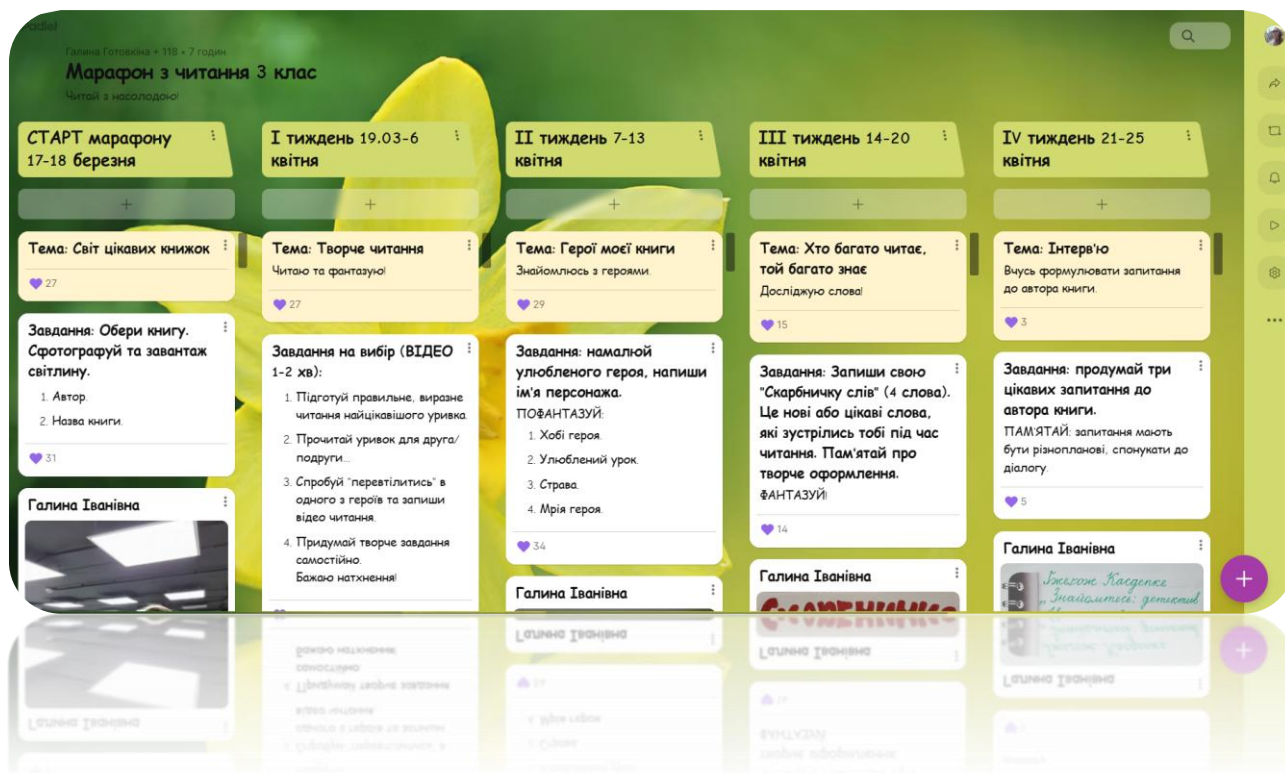
Віртуальний простір марафону 2А класу
2023/2024 н. р.
вчитель Галина Готовкіна

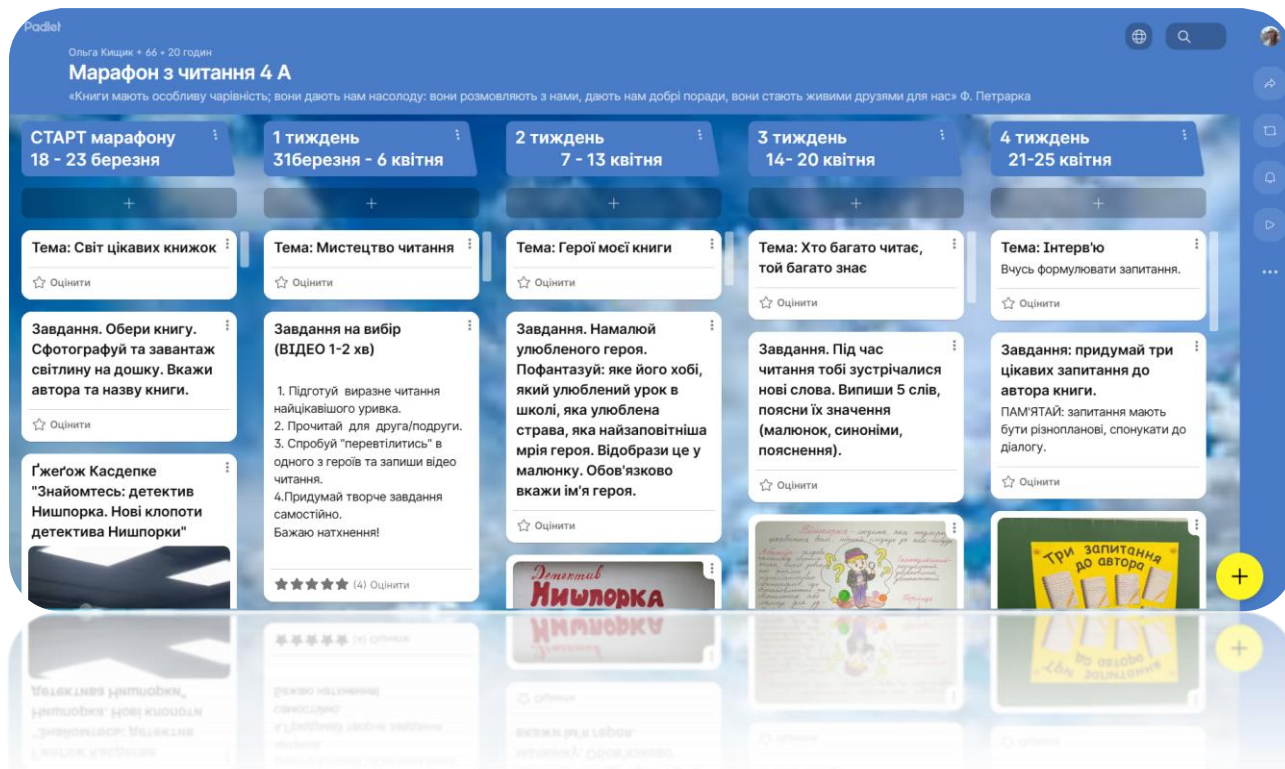
Віртуальний простір марафону 3А класу
 2023/2024 н. р.
 вчитель Ольга Кищик

Віртуальний простір марафону 3 класу
 2024/2025 н. р.
 вчитель Галина Готовкіна

Віртуальний простір марафону 4 класу
 2024/2025 н. р.
 вчитель Ольга Кищик

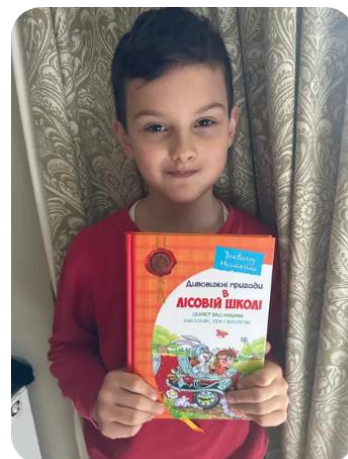
Старт марафону Тема: Світ цікавих книжок, 2А клас

Завдання: Обери книгу.
Сфотографуй та завантаж світлину.

1. Автор.
2. Назва книги.

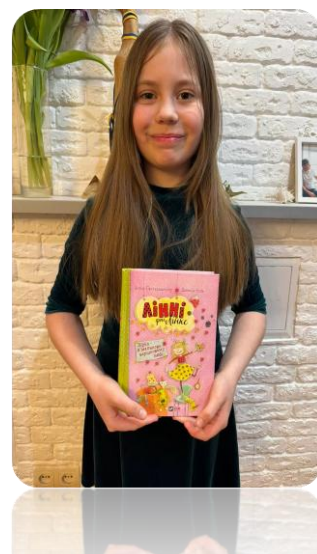
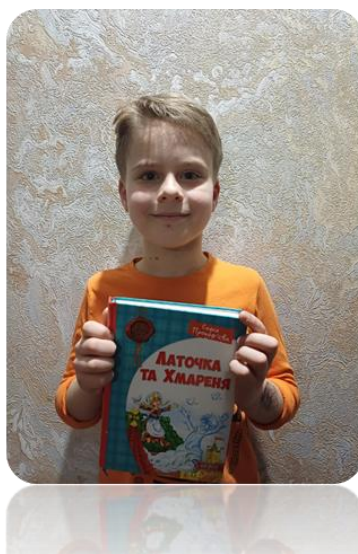
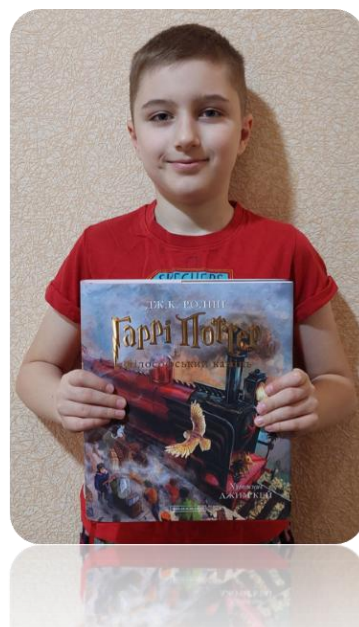
♥ 31

💜 31

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

Старт марафону Тема: Світ цікавих книжок, 3А клас

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

Тема: Герої моєї книги

Завдання: намалюй
улюбленого героя, напиши
ім'я персонажа.

ПОФАНТАЗУЙ:

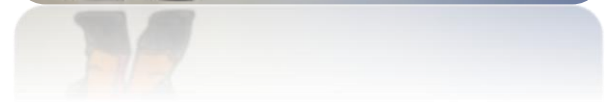
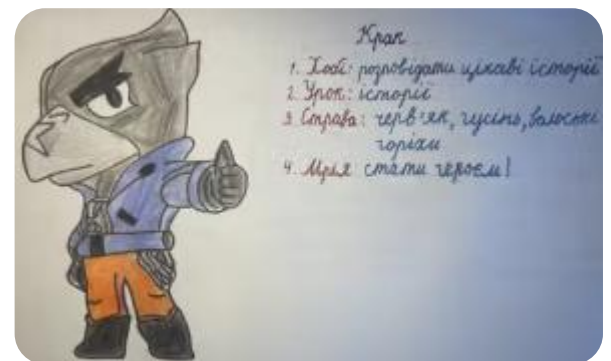
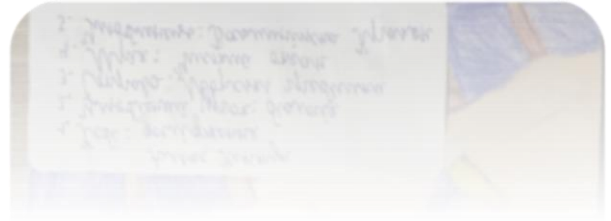
1. Хобі героя
2. Улюблений урок
3. Страва/іграшка
4. Мрія героя

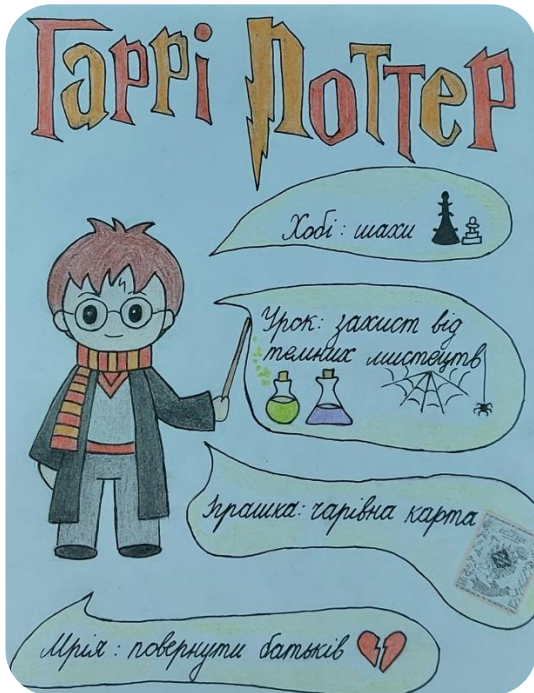
♥ 34

♥ 34

Увійти

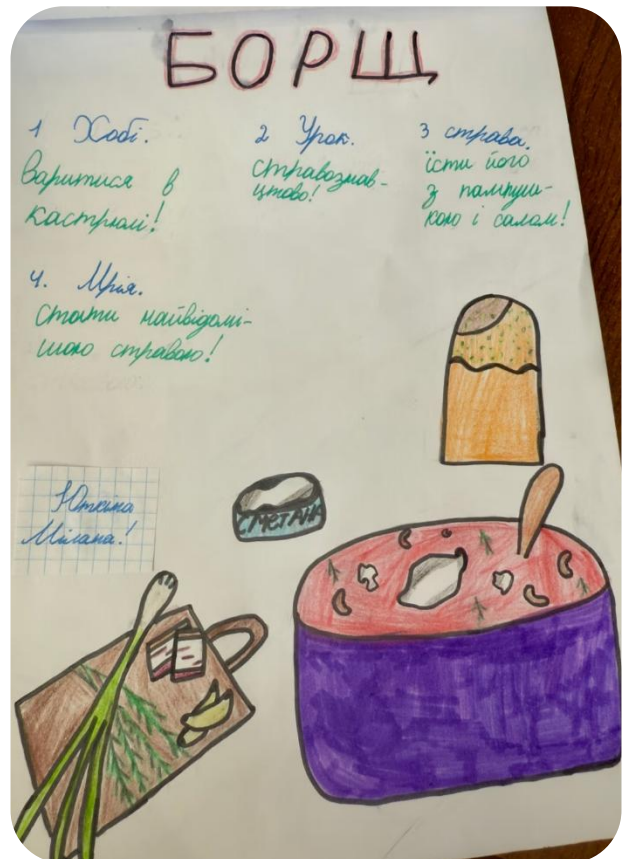
Томас Вогняний

Урок: карта
топографія

Страва: рагу
з каракатиці

Мрія: облітати
весь світ

Хобі: пошук скарбів

БОРЩ

1 Хобі:

варитися в
кастрюлі!

2 Урок:

стравознав-
ство!

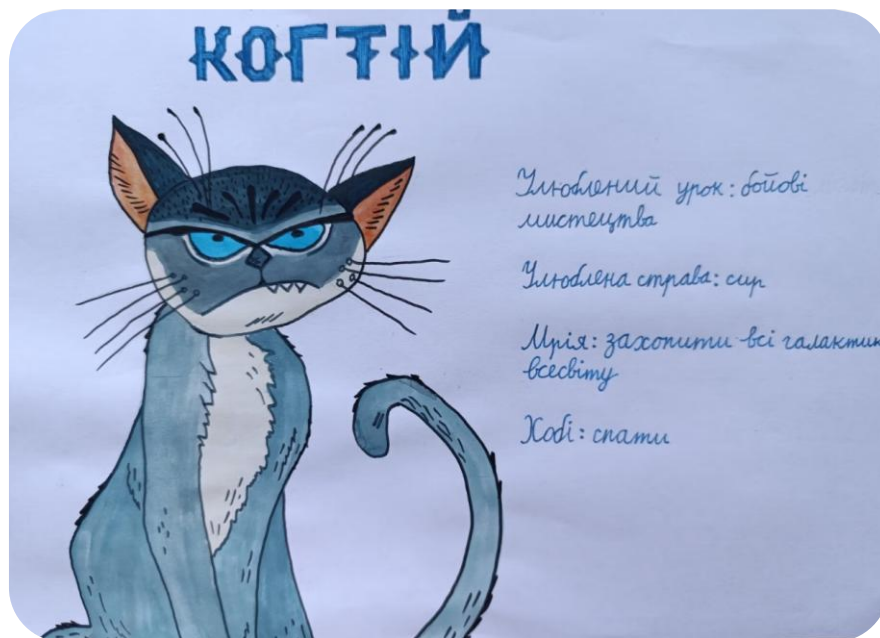
3 страва:

їсти його
з пампуш-
кою і салат!

4. Мрія:

стати найвідомі-
шою стравою!

Поміж
Містак!

КОГТІЙ

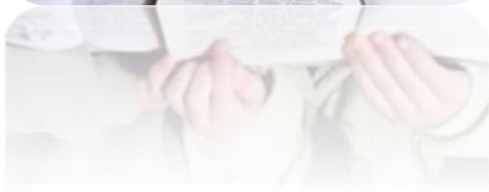
Улюблений урок: бойові
мистецтва

Улюблена страва: сир

Мрія: захопити всі галактики
всесвіту

Хобі: спати

Тема: Мистецтво читання

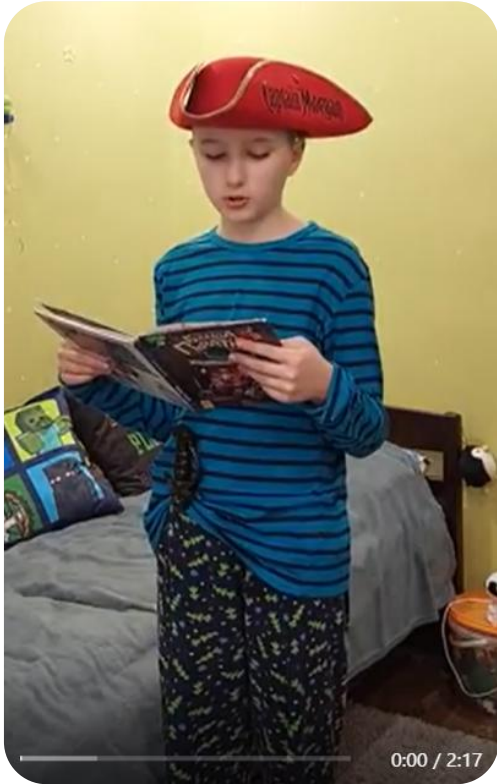

Завдання на вибір (ВІДЕО 1-2 хв):

1. Підготуй правильне, виразне читання найцікавішого уривка.
2. Прочитай уривок для друга/подруги...
3. Спробуй "перевтілитись" в одного з героїв та запиши відео читання.
4. Придумай творче завдання самостійно.
Бажаю натхнення!

♥ 34

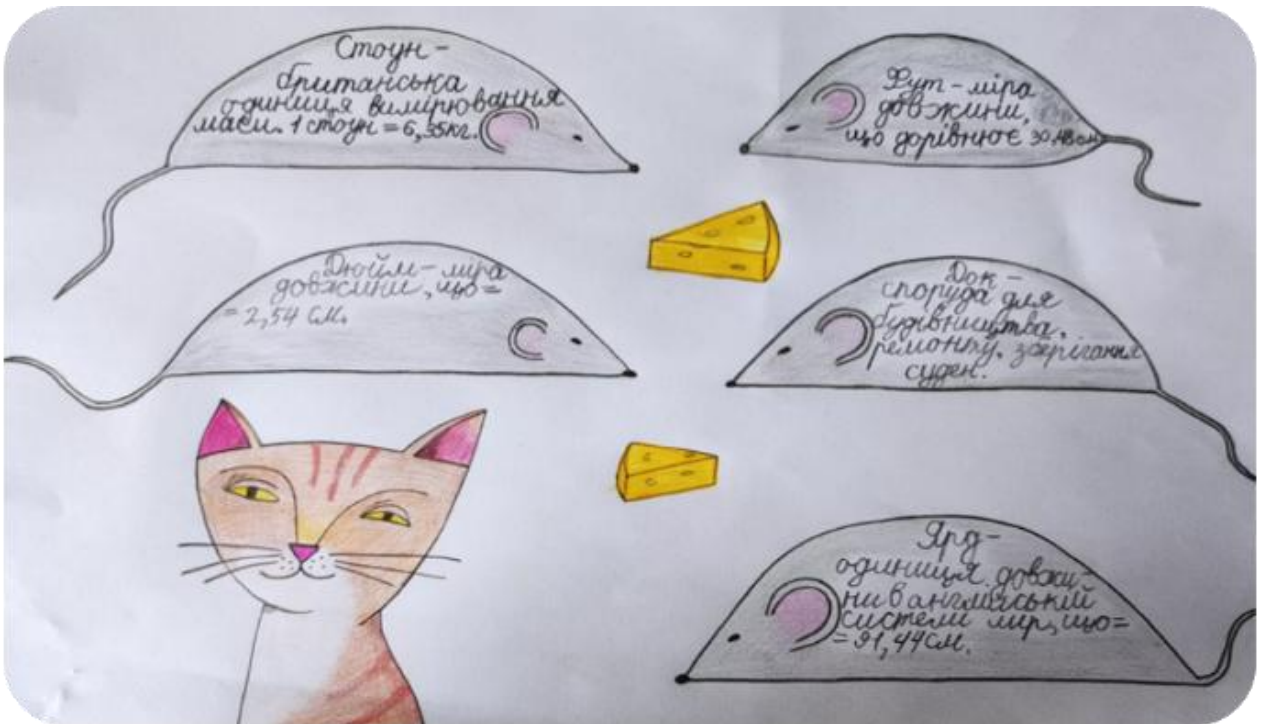
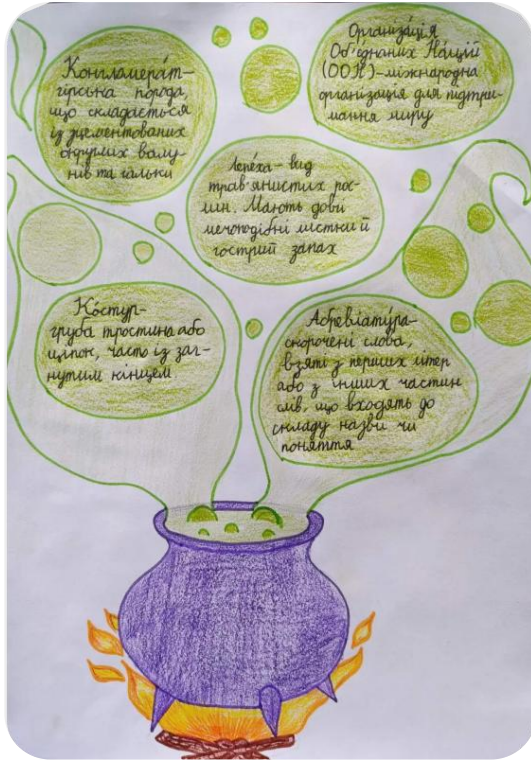

*Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб,
що їх замінюють*

Тема: Хто багато читає, той багато знає, 3А клас

СКАРБНИЧКА СЛІВ

людина, яка надійсно цікавиться всім, погатай слівку за ким-небудь

СКАРБНИЧКА СЛІВ

Репетувати-

верещати, горювати, жалюстити, кричати, горюкити.

КРЕМПУВАТИСЯ - соратитися, почуватися незручно.

МАНТІЯ-

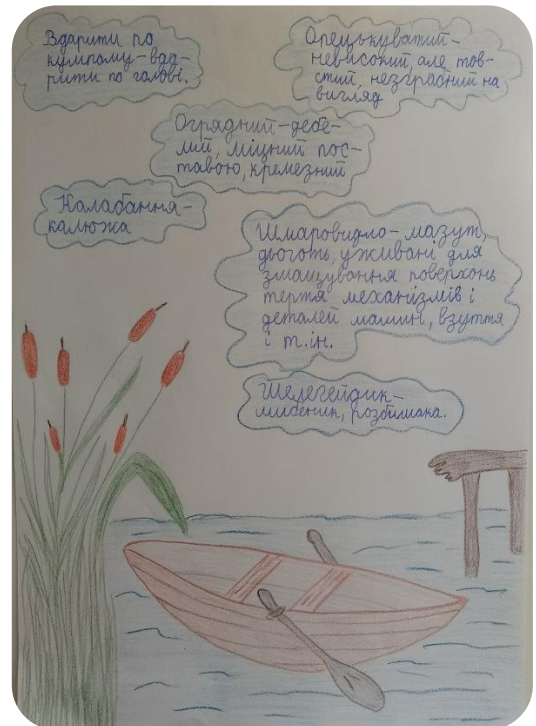
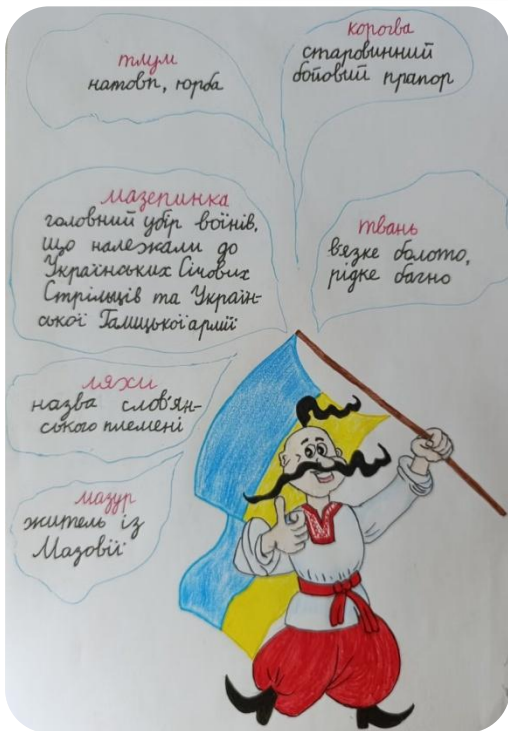
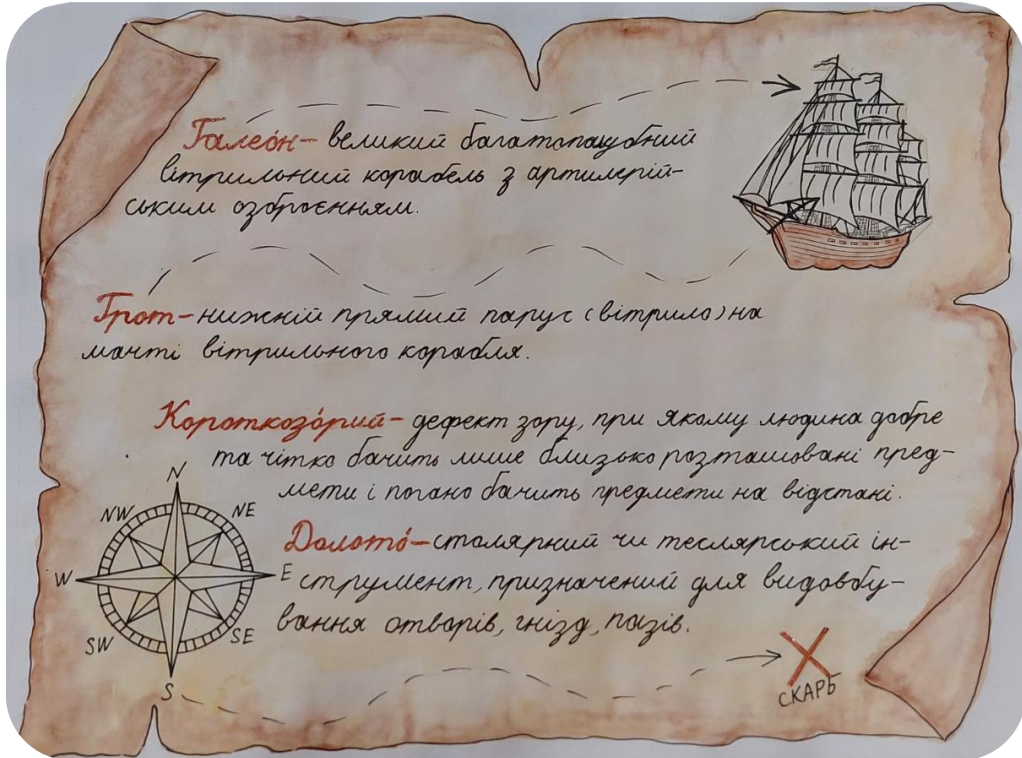
довгий широкій хвіст у вилнесі плаща.

Галера-

старовинне вітрильне багатомеслове військове судно.

Тема: Хто багато читає, той багато знає, 4А клас

Тема: Сторінка вражень, 2 клас

Завдання тижня:
розкажи про прочитану книгу за планом, запиши відео.

ПЛАН

1. Автор, назва книги.
2. Про кого або про що книга? (2-3 речення)
3. Що найбільше сподобалось?
4. Чи рекомендуєш прочитати книгу друзям?

КНИГА ЧИТАЮ

Читати бачимо тільки про книгу

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб,
що їх замінюють

Тема: Сторінка вражень, 3 клас

Завдання. Поділися враженнями від прочитаного. Напиши відгук про прочитану книгу.

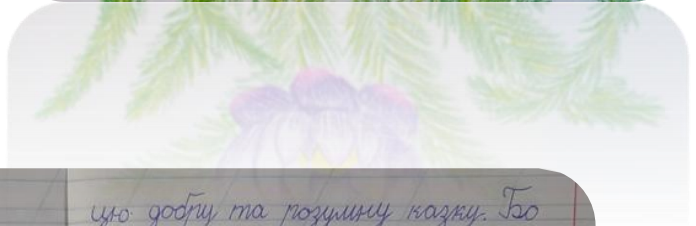
КННЛЛ

Відгук про книгу

Нещодавно я прочитав книгу Сашка Дерманського «Танок чугайстра».

Це сучасна пригодницька книга про дитячу дружбу, чари та міфічних істот. Головними героями книги є троє друзів, які допомогли чугайстру стати людиною. Але найбільше мені сподобався хлопчик Іванко, бо він хоробрий безстрашний та завжди знайде пригоди. Мені хотілося б мати такого друга.

Я порадив би прочитати саме цю книгу, тому що вона цікава, захоплююча і від неї я отримав вибух емоцій. Це не перша книга цього автора яку я прочитав і на цьому я не зупинюсь.

Відгук

Я прочитала книгу "Чарівник Смарагдового міста" О.Валкова.

Ця книга про те, яку силу мають дружба та взаємодопомога.

Головна героїня-дівчинка Емі, яка потрапляє в країну, яку населяють дивовижні мешканці: Залізний Дроворуб, опудало Страхолюд, Грязний Лев.

Ця книга мені дуже сподобалась. Вона доводить, що тільки від самої людини залежить здійснення її бажань.

Я рекомендую прочитати

цю добру та розумну книгу. Бо прочитав її, ти зрозумієш, що для того, щоб стати розумним, добрим або хоробрим, чарівник зовсім не потрібен.

Тема: Інтерв'ю

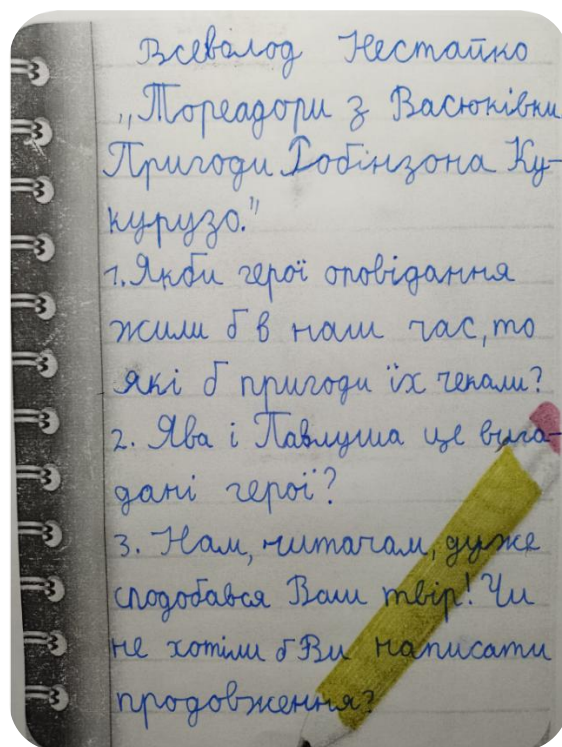
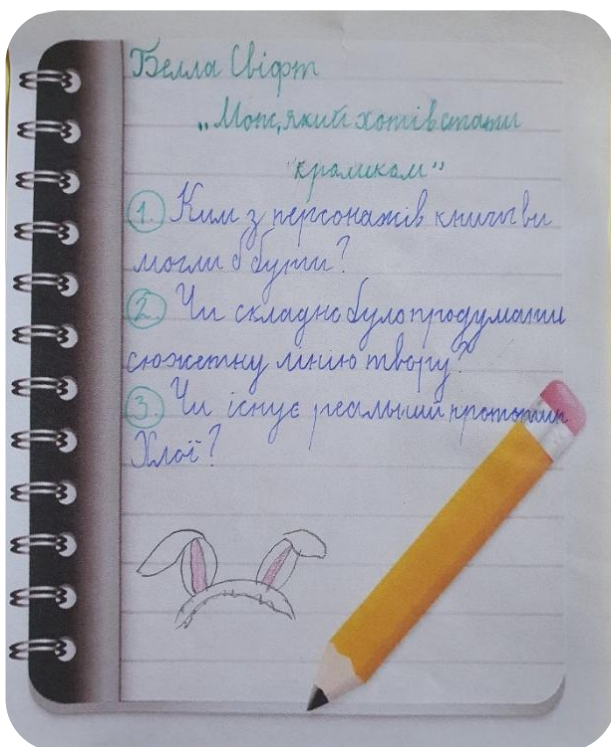
Завдання: продумай три цікавих запитання до автора книги.

ПАМ'ЯТАЙ: запитання мають бути різнопланові, спонукати до діалогу.

Хроніки Нарнії
Автор: Клайв Стейплз Льюїс

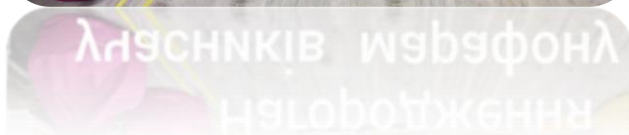
-Що надихнуло Вас на написання цієї книги?
-Чому вчить книга?
-У чому прихований зміст книг "Хроніки Нарнії"?

Підведення підсумків. Нагородження учасників.

Нагородження учасників марафону

Дорогі діти! Я в захваті від нашої роботи! Ви неймовірні, круті, допитливі. І книжки, які ви читали, - дивовижні, цікаві, повчальні...

Я знаю, що ви чекали нагородження. Кожний із вас отримає дипломи, які будуть вам нагадувати про наш марафон, але ж справжня нагорода - це і є сама КНИГА. Книги нас розважають і захоплюють, заставляють мислити і збагачують новими знаннями, змушують співпереживати і відкривають перед нами нові фантастичні світи.

Дитяча книга - це наше перше знайомство з нескінченним світом літератури, яке триватиме все життя.

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють

Інструментарій вимірювання сформованості технічної складової навички читання

2 клас, грудень

Людмила Коваль

Михась і горобеня

Якось Михась вийшов у двір і побачив, як з гнізда падає горобеня.	12
Горобчиха летить поряд, голосно цвірінькає, та вдіяти нічого не може.	22
А сусідський кіт Мурко вже тут як тут. Сидить і чекає, поки маля впаде	36
йому прямисінько в лапи.	40
Михась був дуже спритним хлопчиком. Він стрімголов кинувся до	49
дерева і схопив пташеня під самим носом Мурка. Потім заліз на гілку і	62
поклав горобчиха у гніздо.	66
Радості горобчихи не було меж.	71

Запитання до тексту

1. Що побачив Михась, вийшовши у двір?
2. Що робив кіт Мурко?
3. Чому радості горобчихи не було меж?

2 клас, травень

Легенда Чому папуги мають барвисте пір'я?

На безлюдному острові, далеко в океані, жили жовті папуги. Це	10
були дружні, розумні, чудові птахи.	15
Добре жилося їм! Цілий рік на острові світило сонце, все потопало	26
в зелені. Спокій, тиша, радість навколо!	32
Та якось до острова пристав піратський корабель. Морські	40
розбійники влаштували справжнє полювання на жовтих папуг, але	48

зловити вдалося лише одного найдовірливішого. Посадили його пирати в клітку та й повезли із собою.	57 63
Коли корабель пристав до берега, клітку з папугою виносили, щоб показати людям його за гроші. Жовтий птах звеселяв публіку. Люди сміялися, плескали в долоні. Вони ніколи не бачили такого розумного птаха!	73 83 93 94
Лише птахи дуже жаліли його. Качка-мандаринка з Китаю подарувала йому свою жовтогарячу пір'їну; фламінго з Африки – рожеву; лелека дав біле перо, а крук – чорне.	103 111 119

Запитання до тексту

1. Де жили жовті папуги?
2. Як жилося папугам на острові?
3. Навіщо на острів припливли пирати?
4. Скільки папуг їм вдалося спіймати?
5. Що зробили пирати з папужкою, якого спіймали?
6. Які подарунки одержав жовтий папуга від птахів?

3 клас, грудень

Ольга Зубер Смачний ніс

Прийшла зима. Засипала все навкруг снігом, замела доріжки, вікна морозом розмалювала. Вийшла Марічка надвір погуляти.	8 15
Побачила величезні кучугури снігу і вирішила зліпити сніговика.	23
Оскільки Марічка була маленькою, то й сніговик вийшов маленький. Не сніговик, а сніговичок. З оченятами-гудзиками, віником-гілочкою, носом-морквинкою.	31 40 43
Змерзла Марічка, поки ліпила сніговика, й побігла в хату грітися.	53
Наступного ранку вийшла вона надвір. Дивиться, а в сніговика носа немає. Взяла вона ще морквинку і зробила з неї сніговику нового носа.	63 75
А наступного дня та ж сама історія: стоїть сніговик, і знов без	87

носа. Дивується Марічка: куди ж це морквинка щоразу зникає?	96
І вирішила вона поспостерігати за сніговиком. Пішла в хату і у віконечко позирає. Аж бачить – підкрався до сніговика зайчик. Хвять морквинку – і навтьоки!	107 116 119
– Так от хто носа в сніговика щораз цупить! – сміється Марічка.	129
Розповіла цю історію дівчинка бабусі. А та й каже:	138
– На, онучко, ще морквинку. Ладнай носа сніговику!	145
Марічка так і зробила. Побігла надвір і ще раз приліпила носа сніговикові.	156 157
А наступного дня – знов морквинки немає! Ось так Марічка цілу зиму зайчика годувала.	167 170

Запитання до тексту

1. Якої пори відбувалася подія, описана в тексті?
2. Який вигляд мав сніговичок?
3. Що побачила Марійка наступного ранку?
4. Чому оповідання має таку назву?

3 клас, травень

Із журналу «Яблунька» No 2, січень-лютий, 2010

Диво-птахи ківі

Ківі — екзотичні безкрилі птахи, які живуть на островах Нової Зеландії. Вони є символом національної культури цієї країни і суворо охороняються законом. Зображення пташки можна побачити на монетах, поштових марках, емблемах, навіть на гербі Нової Зеландії.	9 18 25 34
Ківі належать до безкрилих птахів, які не можуть літати, лише	35 45

бігають. Тоненьке руде пір'я пташок схоже на густу вовну. Зір у 56
птахів слабкий, але добре розвинений нюх. Встромивши довгий ніс в 65
сиру землю, птах винюхує черв'яків і комах. Їсть також плоди та 77
ягоди. Життя ківі проходить непомітно. Вночі птахи харчуються і в 87
гущавині трав і кущів чути їхнє дзвінке «ківі-ківі!». Вдень вони 98
сплять у норах і кущах. Там і влаштовують гнізда. Самка відкладає 109
одне, зрідка два яйця вагою до п'ятсот грам, тобто як десять курячих! 120
Сама пташка завбільшки з курку, вагою до двох з половиною 130
кілограмів. Яйце ківі становить четверту частину тіла пташки, що є 138
рекордом серед усіх птахів. 145

Татусь-ківі висиджує яйце біля вісімдесяти днів, залишаючи 153
ненадовго гніздо вночі, щоб підживитися. Пташенята не поспішають 161
залишити гніздо і ховаються у ньому п'ять-сім днів. 170

Ростуть молоді ківі повільно. Лише у п'ять-шість років вони 180
стають дорослими. 182

Запитання до тексту

1. Чому ківі назвали екзотичною пташкою?
2. Де живуть ківі?
3. Де в Новій Гвінеї можна побачити зображення пташки?
4. Що ти дізнався з тексту про цю пташку?

Інструментарій вимірювання втрат у навчанні читання: розуміння прочитаного

Як Наталя у лисиці хитринку купила

Прийшла Лисиця на базар, принесла повну торбу якогось краму, прикритого білим рушничком. Діло було зимою. Стала Лисиця в ряд, підняла пухнастий комір, поставила кошик на стіл, відкрила, й побачили люди: у кошику хитринки.

Ішла повз базар Наталочка. Побачила — Лисиця хитринки продає. Підійшла і вибрала собі таку хитринку: маленька дерев'яна дівчинка приклала руку до голови, скривилася й жалібно пищить: «Ой, голова болить».

Купила Наталя хитринку, принесла додому. Треба готувати уроки, але ж не хочеться.
— У мене голова болить,— скаржиться Наталя мамі,— не буду уроки вчити.

— Добре, полеж, Наталочко.

Лягла дівчинка в ліжку й одразу ж забула про головний біль, каже мамі:

— Мамо, я піду покатаюсь на ковзанах.

— Але ж у тебе голова болить,— здивувалась мама.

Наталочка почервоніла від сорому.

«Віднесу на базар хитринку, віддам Лисиці, не треба мені її хитрощів»,— подумала вона.

Пішла на базар. Засунула руку у кишеню, а маленької дерев'яної дівчинки нема.

«Де ж вона поділася?» — дивується Наталя.

Так і не зрозуміла дівчинка, куди поділася хитринка. Розповіла про все мамі.

Мама й каже:

— Злякалася тебе хитринка. Хитрощі не люблять совісті.

— А де ж моя совість? У чому вона?

— У тому, що тобі стало соромно.

Орієнтовні питання да тексту, які ставить учитель:

- Хто герої цієї казки?
- Хто приніс на базар хитринки?
- У чому лежали хитринки?
- Як хитринка з'явилась у Наталки?

- Що вміла робити Наталчина хитринка?
- Чому Наталка вирішила віддати хитринку Лисиці?
- Поділіться своїми враженнями! Як дана ситуація може вплинути на Наталочку?

Краса душі

Сумно було Квіточці стояти цілий день на одній ніжці посеред клумби біля будинку. Але якогось дня на неї сів зовсім незнайомий Метелик.

Він, напевно, прилетів із далекої країни, бо таких красивих крилець Квітка ще ніколи не бачила. Метелик теж замилювався пишною Квіткою, і, поки він відпочивав, вона поскаржилася, як часто їй буває самотньо. І тоді Метелик пожалів самотню Квіточку. Він вирішив не летіти далі, а оселитися поблизу, щоб прилітати щодня до Квіточки і розповідати їй цікаві історії про ті місця, де він побував.

Тепер Метелик щоранку і щовечора прилітав до Квітки з новинами, а вона, розкривши пелюстки, радісно зустрічала свого Друга.

Одного разу, коли Метелика не було поряд, до Квітки підійшов хлопчик і хотів її зірвати. Квітка злякалася і почала благати не зривати її. Натомість запропонувала хлопчикові піймати свого красивого друга. Хлопчик погодився і пішов додому по сачок. Повернувшись, він сховався і став чатувати Метелика. Незабаром той з'явився у небі. Він кудись поспішав і пролетів повз Квітку. Вона широко розкрила свої пелюстки і почала кликати Метелика:

- Метелику, скоріше лети до мене, я на тебе давно чекаю, маю щось тобі сказати. Той радісно підлетів до Квітки і... потрапив у сачок. Він хотів вибратися: бився крильцями, шукав шпаринку*, та дарма. Раптом йому вдалося вирватися з полону. Метелик злетів і вже згори побачив, що від удару сачка Квітка зламалася і лежала серед трави.

Хлопчик пішов, а Метелик ще довго сидів поряд зі своєю зламаною подругою і гірко плакав та промовляв:

- Це я винен, це через мене тебе зламали, пробач мені, Квіточко!

* Шпаринка - вузький довгастий отвір; щілина

(За М. О. Андріановою)

Орієнтовні питання да тексту, які ставить учитель:

1. Вибери правильну відповідь

а) легенда б) оповідання в) казка г) п'єса

2. Звідки прилетів Метелик?

а) Із сусіднього луку. б) Із далекої країни. в) Із лісу.

3. Чому щоранку і щовечора Метелик прилітав до Квіточки?

а) Щоб помилуватися красою Квіточки.

б) Він пожалів самотню Квіточку і хотів її розрадити.

в) Щоб похизуватися своєю красою.

4. Віднови послідовність подій, які відбувалися в тексті.

_ Пробач мені, Квіточко!

_ Зустріч хлопчика і Квіточки.

_ Дружба Метелика і Квіточки.

_ Квіточка зрадила дружбу.

_ Знайомство Метелика й Квіточки.

5. Вибери всі слова, якими можна описати Квіточку.

Висока, самотня, підла, вірна, порядна, красива, нещира

6. Вибери всі слова, якими можна описати Метелика.

Грубий, порядний, чуйний, злий, вірний, хвастливий, співчутливий, хитрий

7. Поясни значення слова «благати».

- а) сміятися   б) вмовляти   в) мовчати

8. Що виражає заголовок?

- а) Тему тексту.
б) Головну думку тексту.

9. Чи можна Метелика і Квіточку назвати справжніми друзями?

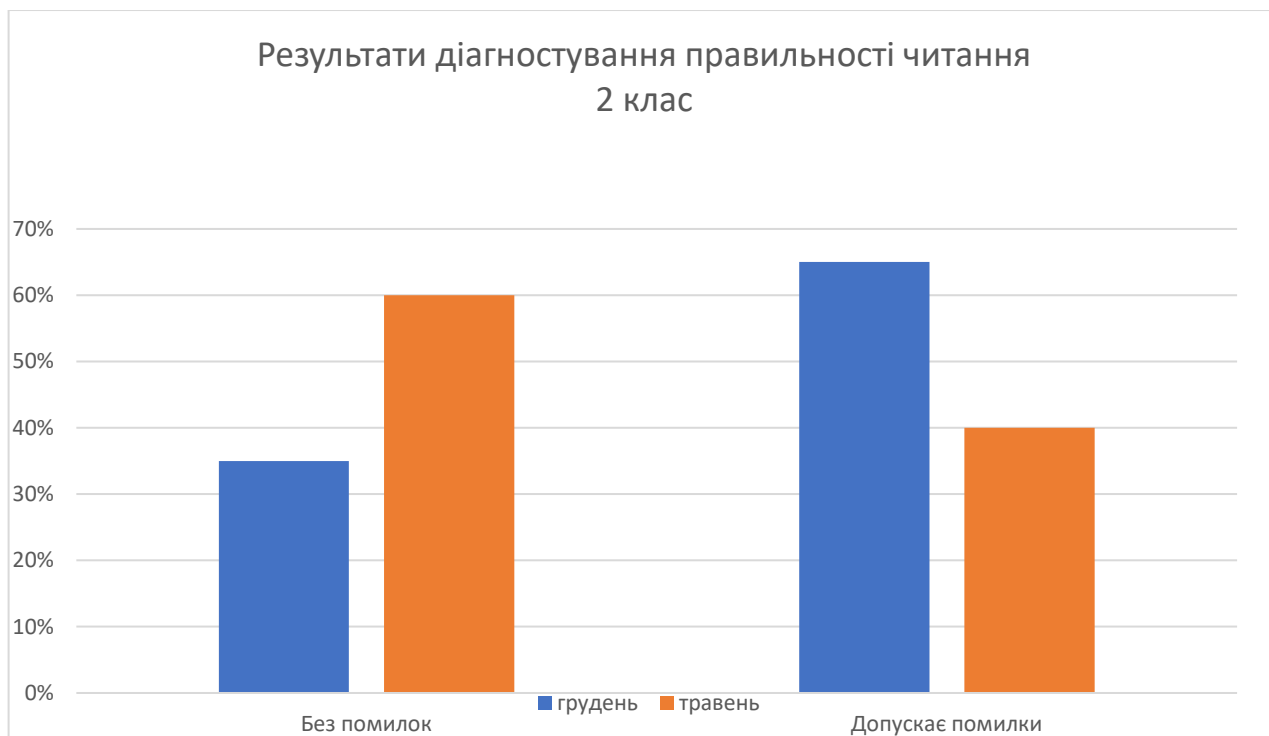
- а) Можна, бо Метелик прилітав до Квіточки щодня.
б) Не можна, бо Квіточка зрадила дружбу.
в) Можна, бо Метелик плакав і звинувачував себе в тому, що квіточку зламали.

10. Вибери прислів'я, яке виражає головну думку твору.

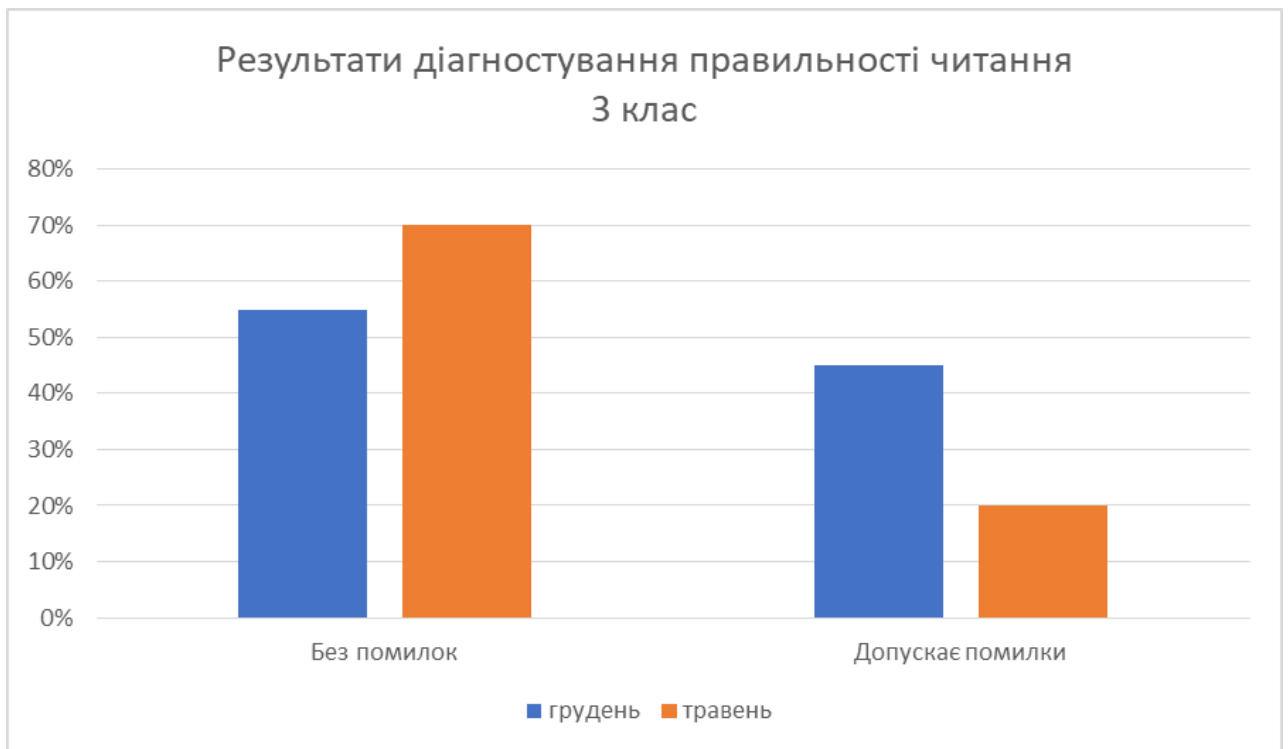
- а) Нема друга – шукай, а знайшов - бережи.
б) Друг-боягуз гірше ворога.
в) Друга за гроші не купиш.

Результати діагностування правильності читання

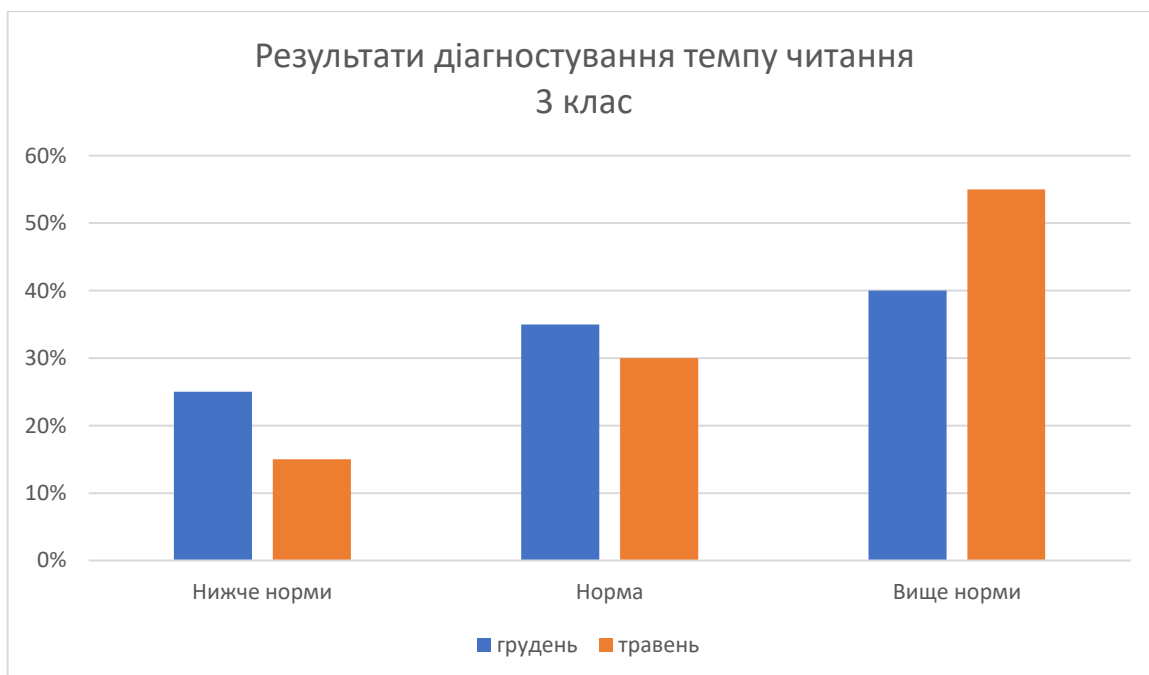
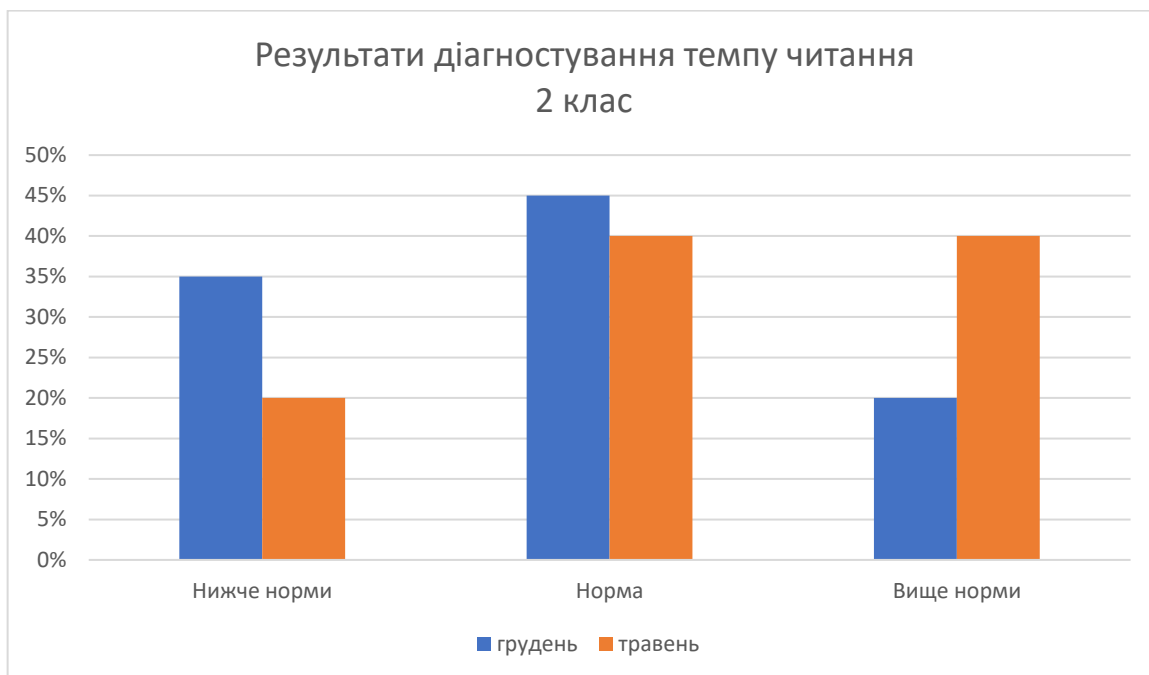

Види помилок 2 клас		
	грудень	травень
Пропуск слів, складів, букв	15%	5%
Заміна	10%	10%
Перестановка	5%	-
Вставка	5%	5%
Повторення	10%	5%
Помилки в наголосі	45%	20%
Помилки у вимові	25%	15%

Види помилок 3 клас		
	грудень	травень
Пропуск слів, складів, букв	15%	-
Заміна	10%	-
Перестановка	10%	5%
Вставка	-	-
Повторення	10%	5%
Помилки в наголосі	25%	10%
Помилки у вимові	15%	5%

Результати діагностування темпу читання

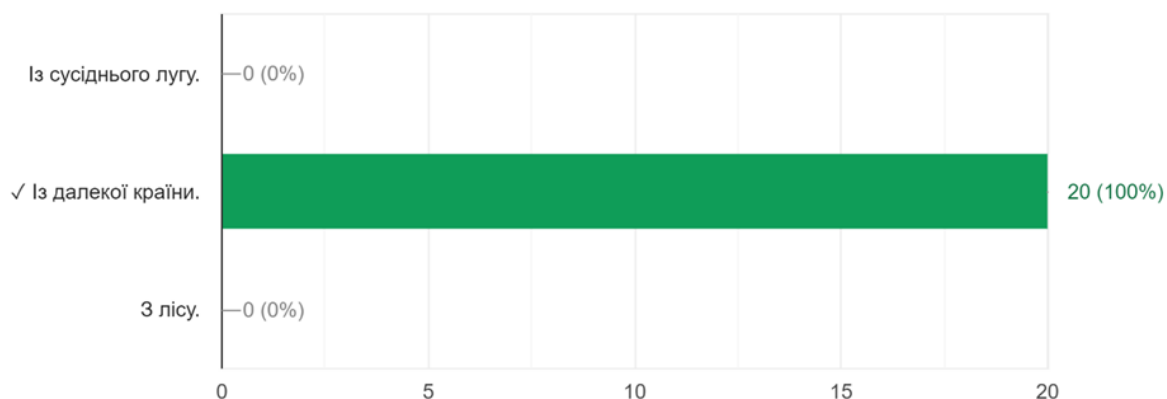

Результати вимірювання досягнень результатів навчання учнів якісних характеристик розуміння текстів різних видів

Відтворювальний рівень

Звідки прилетів метелик?

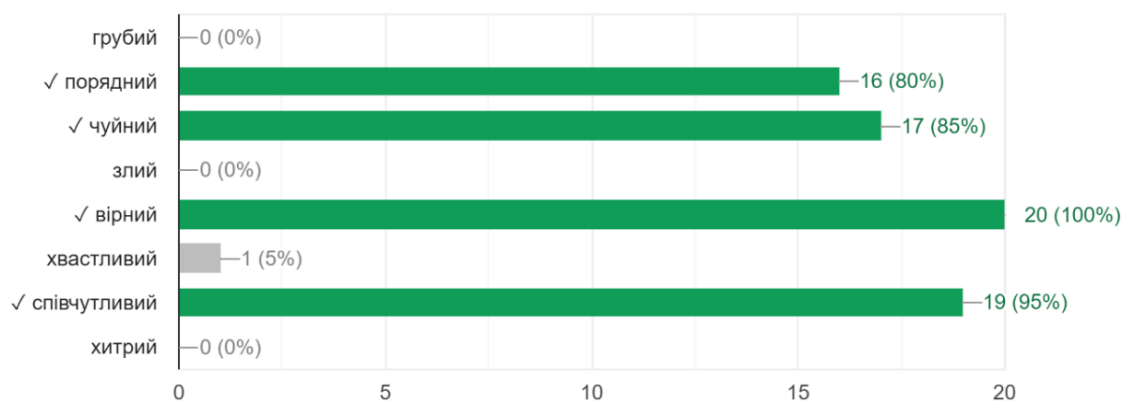
20 правильних відповідей із 20

Аналітичний рівень

Вибери слова, якими можна описати Метелика.

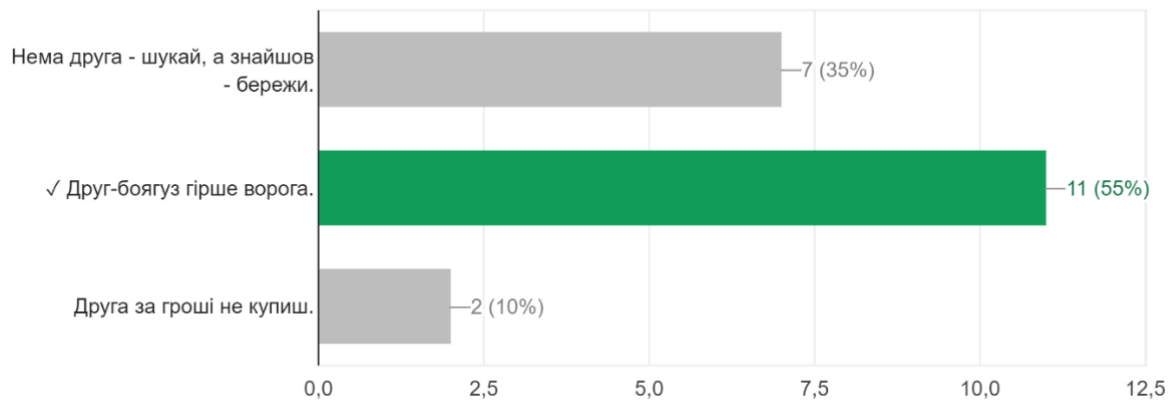
16 правильних відповідей із 20

Творчо-рефлексивний рівень

Вибери прислів'я, яке виражає головну думку твору.

11 правильних відповідей із 20

Відвідування бібліотеки

Екскурсія до бібліотеки

♡ 0

♡ 0

Личнік: марафон

Нагородження учасників

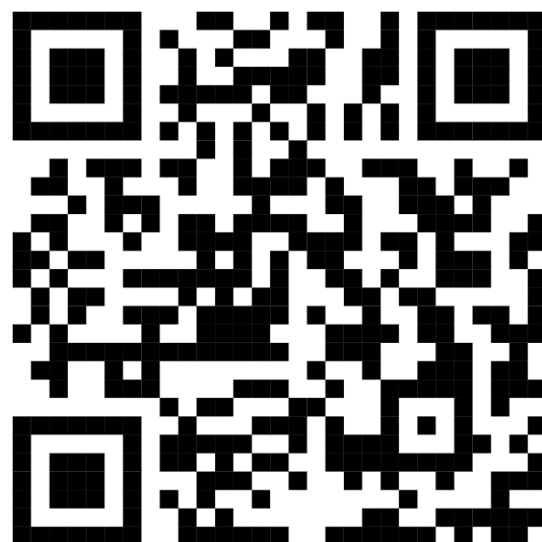
♡ 0

♡ 0

Личнік: марафон

Презентація авторської книги

Публікація фото дітей з дозволу батьків або осіб, що їх замінюють